

Gyűjtőköri irányelvek

Magyar Nemzeti Bank Könyvtára Budapest, 2010

A Magyar Nemzeti Bank Könyvtára állományainak (szakkönyvtári és közművelődési könyvtári) építését, apasztását illetve a dokumentumok hozzáférhetővé tételét a Magyar Nemzeti Bank Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) vonatkozó rendelkezései¹ alapján az alábbi irányelveknek megfelelően végzi.

I. A Könyvtár funkcióival összefüggő gyűjtés köre

1. mint pénzügyi szakkönyvtár gyűjti:

- a közgazdaságtudomány meghatározott szakterületeinek válogatott hazai és külföldi szakirodalmát, a gyűjtés körébe vont valamennyi információhordozóra vonatkozóan,
- külföldi jegybankok válogatott rendszeres és alkalmi kiadású publikációit,
- külföldi gazdasági szervezetek, pénzügyi intézmények válogatott rendszeres és alkalmi kiadású publikációit,
- hazai és külföldi kutatóintézetek válogatott rendszeres és egyéb kiadványait,
- hazai pénzintézetek válogatott kiadványait;

2. mint vállalati könyvtár gyűjti:

- a szervezeti egységek speciális tevékenységével összefüggő és azt segítő szakirodalmat,
- a bankban folyó kutatásokhoz szükséges szakirodalmat,
- a bank történetével kapcsolatos munkákat,
- a bank munkatársainak publikált munkáit,
- az MNB és a Könyvtár bármely technikával előállított saját kiadványait,
- a bank munkatársainak és azok családtagjainak művelődését és továbbképzését elősegítő irodalmat.

II. A gyűjtőkör szakterületi meghatározása

1. A Könyvtár **főgyűjtőkörébe** tartozó szakterületek irodalmának válogatott gyűjtése:

- Közgazdaságtudomány általában
 - közgazdasági elméletek
 - általános közgazdaságtan, makroökonómia
 - a közgazdaságtudomány klasszikusainak művei
 - gazdaságtörténet
- Gazdaságpolitika, makrogazdasági folyamatok
 - gazdaságpolitika

¹ SZMSZ / Különös rész / A Kommunikáció alatt:

II.9.21. felméri a Bank egészére vonatkozó időszaki és egyéb kiadványi igényeket, beszerzést végez, a hazai és külföldi pénzügyi, közgazdaságtudományi szakirodalmat gyűjti, feldolgozza, és hozzáférhetővé teszi;

(...)

II.9.23. kezeli a Világbank letéti gyűjteményét;

II.9.24. virtuális könyvtárat fejleszt és működtet, biztosítja az elektronikus dokumentumok, információs hálózatok és könyvtári adatbázisok használatát;

II.9.25. olvasószolgálati teendőket lát el (kölcsonzés, könyvtárközi kölcsönzés, olvasóterem, igény szerint témafigyelés stb.) a Bank munkatársai és a Bankon kívüli használók részére;

II.9.26. gyűjti, kezeli, és hozzáférhetővé teszi a Bank munkavállalói és családtagjai számára a szépirodalmi és általános szakirodalmi műveket;

- gazdasági növekedés, gazdasági fejlődés, gazdasági helyzet
 - gazdasági prognózisok, jövőkutatás
 - állami pénzügyek, államháztartás, költségvetési politika, adórendszer
 - pénzpolitika
 - pénzügypolitika
 - pénzpiacok
 - Nemzetközi gazdasági kapcsolatok
 - gazdasági integrációk (különös tekintettel az EMU-integrációra)
 - globális problémák
 - nemzetközi gazdasági szervezetek
 - Gazdasági kutatásban alkalmazott tudományok
 - ökonometria
 - matematika
 - informatika
 - statisztika
 - Gazdasági jog
 - pénzügyi jog
2. A Könyvtár **mellékgyűjtőkörébe** tartozóan a következő szakterületek irodalmát gyarapítja:
- Vállalati gazdaságtan
 - vezetés- és szervezéselmélet
 - vállalati politika, stratégia, tervezés
 - vállalati menedzsment
 - vállalati szervezet, szervezeti felépítés, változás
 - marketing
 - vállalati pénzügyek, számvitel, pénzügyi mérlegek, belső ellenőrzés
 - banküzemtan
 - logisztika, anyaggazdálkodás
 - munkaszervezés, munkavédelem
 - emberi erőforrások
 - vállalati információs rendszer, tudásmenedzsment
 - kommunikáció, külső és belső PR
 - A határterületi tudományágak szakirodalma
 - banktörténet, pénztörténet, numizmatika
 - Könyvtár- és információtudomány
 - Az általános tájékozódást szolgáló kiadványok
 - lexikonok, szótárak, enciklopédiák
 - közérdekű adat-, név- és címtárak
 - bibliográfiák
3. A Könyvtár **közművelődést segítő gyűjtőköre**:
- A bank munkatársainak általános művelődésével összefüggő irodalom
 - szépirodalom
 - ifjúsági és gyermekirodalom
 - tudományos ismeretterjesztő irodalom
 - útikönyvek
 - nyelvkönyvek, nyelvtanulási segédletek

III. A gyűjtés mélysége, földrajzi, nyelvi és időbeli határai

A Könyvtár a gyűjtőkör tartalmának, szakterületeinek megfelelően a bank feladataihoz igazodva

1. a **teljesség** igényével gyűjti:
 - az MNB saját kiadványait,
 - az MNB munkatársainak publikált munkáit;
2. **válogatva** – a felhasználók igényeit, a költségvetési korlátokat, az állomány-összetétel arányait figyelembe véve – gyűjti:
 - a fő- és mellékgyűjtőkörbe tartozó magyar és angol nyelvű publikált és szürke szakirodalmat, kézikönyveket, adattárakat, bibliográfiákat, időszaki kiadványokat,
 - kivételes esetekben a fent felsorolt dokumentumfajtákat egyéb idegen nyelveken is,
 - a Világbank letéti könyvtáraként annak kiadványait;
3. a gyűjtés **időbeli** határait tekintve a Könyvtár:
 - folyamatosan szerzi be (frissíti) a hazai és külföldi kiadású szakirodalmat,
 - állományát szükség szerint kiegészíti a sorozatok, időszaki kiadványok hiányzó köteteivel, számaival,
 - gyűjt minden olyan, a fő- és mellékgyűjtőkörbe tartozó korábban megjelent kiadványt, amelynek történeti értéke indokolja a beszerzést;
4. a gyűjtés **földrajzi** határait tekintve a Könyvtár gyűjti:
 - a hazai és külföldi kiadású szakirodalmat,
 - a világ jegybankjainak, gazdasági szervezeteinek, pénzügyi intézményeinek főbb kiadványait.

IV. A gyűjtés dokumentumtípusok szerinti meghatározása

A Könyvtár gyűjtőköre magában foglal többféle dokumentumtípust, illetve információhordozót.

1. Nyomtatott dokumentumok
 - Könyvek, könyvjellegű kiadványok (egyedi kiadás)
 - monográfiák
 - könyvsorozatok
 - egyedi címmel rendelkező időszaki kiadványok (kutatási jelentések, tanulmányok stb.)
 - kézi- és segédkönyvek (szótárak, lexikonok, enciklopédiák, adattárak, évkönyvek, katalógusok, bibliográfiák, szabály- és szabványgyűjtemények, statisztikai kiadványok)
 - broszúrák
 - Rendszeresen megjelenő időszaki kiadványok
 - hírlapok, magazinok
 - folyóiratok
 - nem folyóirat jellegű időszaki kiadványok (éves, havi és egyéb periodicitású jelentések, beszámolók)
 - Nem rendszeres időszaki kiadványok
 - sorozatok (műhelytanulmányok, kutatási jelentések stb.)
2. Elektronikus dokumentumok
 - audio- és videokazetták
 - mágneslemezek

- CD-k, DVD-k
- merevlemezen tárolt fájlok (szerveren tárolt fájlok)
- virtuális dokumentumok, szolgáltatások (internet)

V. Az állománygyarapítás forrásai

- Vétel – a megjelölt dokumentumfajták többsége vétel által kerül a könyvtári állományba: terjesztők, kiadók, könyvesbolti vásárlások;
- Csere – társintézményi egyezmények;
- Ajándék – könyvtárak, intézmények által felajánlott térítésmentes kiadványok (ide tartoznak az EBRD-től letétbe kapott anyagok, külföldi jegybankok kiadványai, valamint hozzáférés a Világbank elektronikus kiadványaihoz);
- Kötelesepéldány – az MNB saját kiadványai.

VI. A gyarapítás mértéke, őrzési periódusok

1. Beszerzési példányszámok:

- Könyvek, könyvjellegű kiadványok, brosrák, elektronikus dokumentumok beszerzése általánosan 1 példányban történik. Amennyiben a kiadvány előreláthatólag több felhasználó által egy időben használatban lesz, egyedi elbírálás alapján több példányban is beszerezhető.
- MNB-kiadványok 3 példányban
- Időszaki kiadványok lehetőség szerint 1, de – a szervezeti egységek részéről felmerülő igény esetén – akár több példányban (bel- és külföldi folyóiratlista szerint)

2. Állományasztási szempontok

- tartalmi avulás
- technológiai avulás
- példány rongált állapota
- dokumentum elvesztése, hiány
- fölös példányok

3. Megőrzés

- Tartós megőrzés:
 - leltározott könyvek és könyvjellegű kiadványok
 - CD-k, DVD-k
 - audio- és videokazetták
 - időszaki kiadványok meghatározott köre (kötött)
- Időleges megőrzés:
 - időszaki kiadványok – (a megőrzés ideje a mellékelt mindenkori lista² szerinti bontásban)

VII. A Könyvtár különgyűjteményei

- MNB-kiadványok gyűjteménye
- magyarországi kereskedelmi bankok éves jelentései
- nemzetközi jegybanki kiadványok gyűjteménye
- nemzetközi szervezetek kiadványai (IMF, OECD, EBRD stb.)
- Világbank letéti gyűjteménye – a Világbankkal kötött egyezmény alapján

² A listát a Könyvtár minden év március 31-ig aktualizálja.

VIII. Hozzáférés biztosítása távoli helyen tárolt elektronikus dokumentumokhoz

A Könyvtár az internet adta lehetőségeket kihasználva „elektronikus könyvtárat” épít, amelyhez hozzáférést biztosít a vállalati intranet felületen, valamint az innen elérhető OPAC-on keresztül – a dokumentumok tényleges tárolása nélkül – a következő információforrásokhoz:

1. Ingyenesen hozzáférhető:

- hazai és külföldi, illetve nemzetközi pénzügyi intézmények interneten publikált kiadványaihoz,
- egyes időszaki kiadványok internetes adatbázisaihoz,
- egyes időszaki kiadványok elektronikus változataihoz.

2. Térítés ellenében hozzáférhető:

- bankadatbázisokhoz,
- statisztikai adatbázisokhoz,
- időszaki kiadványok internetes adatbázisaihoz,
- időszaki kiadványok elektronikus változataihoz.

1. sz. melléklet
2010. márc. 31.

Időleges megőrzésű időszak kiadványok

Az alábbi időszak kiadványok megőrzési ideje: aktuális év + visszamenőleg 1 év

Belföldi lapok:

Élet és Irodalom

Magyar Hírlap

Magyar Nemzet

Népszabadság

Népszava

Külföldi lapok:

Financial Times

Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland

International Herald Tribune

Newsweek

Wall Street Journal Europe

Az MNB szervezeti egységei által igényelt időszak kiadványok megőrzési idejének és módjának meghatározása az adott szervezeti egység felelősége.